

Valtuustoaloite: Ilmastosuunnitelma ja ympäristöstrategia Raahelle, valtuutettu Viljo Lehmusketo

Kaupunginhallitus 13.03.2023 § 77

1064/00.01.04/2022

Valmistelija

Johtava ympäristötarkastaja Aino Alatalo

Valtuutettu Viljo Lehmuskedon valtuustoaloite 31.10.2022:

Viestimien mukaan ilmastolakia on muutettu niin, että kuntien on tehtävä konkreettinen ilmastosuunnitelma. Jo ensi vuonna on saatavissa valtion tukea suunnitelman tekoon. Kannattaa nyt heti lähteä liikkeelle. Olemme useasti esittäneet ympäristöstrategian tekemistä, ilmastohan on osa siitä (mm. 29.3.2010, 26.4.2021, 27.9.2021, viimeksi asia oli arvioitavissa 29.11.2021).

Vaikka ympäristölainsäädännön täydentämiseksi kunnalla on mahdollisuus antaa ympäristön suojelun määräyksiä, tarvitaan omaa strategiaa. Laadittavassa strategiassa on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota ongelmia korjaavaan toiminnan sijasta ongelmien syntymistä ennalta ehkäisevään toimintaan.

Raahen ympäristöstrategia/ilmastosuunnitelma on tehtävä ympäristö- ja kansalaisnäkökulmasta, missä selvitetään mm. ilmasto- ja energiavisio yms. Siinä esitetään mm. keskeiset tavoitteet esim. vuoteen 2025. Laatimisessa tarvitaan kaikki kaupunkimme toimijat, jotka vaikuttavat ympäristöön. Sen on huomioitava luonnonsuojelun, elinkeinotoimintojen ja muut ympäristöasiat tasapuolisesti yms. Valmistelusta pitää tiedottaa avoimesti ja antaa raahelaisten vaikuttaa ja osallistua valmisteluun.

Tässä kokouksessa hyväksytyn Raahen kaupunkistrategian mukaan kaupunki:

Otamme mukaan asukkaat osallistavalla heidät palvelujen kehittämiseen jne. Tässä olisi ensimmäinen konkreettinen teko.

Kaupunkihan liittyi 2018 hinkuverkoston.

Esitämme ympäristö ja ilmastosuunnitelman tekoa ryhtymällä heti toimiin.

Johtava ympäristötarkastaja Aino Alatalon vastaus 28.2.2022:

Laki ilmastolain muuttamisesta on tullut voimaan 1.3.2023.

"14 a §

Kunnan ilmastosuunnitelma

Kunnan on laadittava taikka päivitettävä ilmastosuunnitelma vähintään kerran valtuustokaudessa. Suunnitelmassa on oltava:

- 1) tavoite kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämisestä kunnassa;*
- 2) toimet, joilla kasvihuonekaasujen päästöjä vähennetään kunnassa;*
- 3) tiedot kasvihuonekaasujen päästöjen kehityksestä kunnassa;*
- 4) tiedot suunnitelman toteutumisen seurannasta;*
- 5) muut kuin 1–4 kohdassa tarkoitetut tarpeelliseksi katsotut seikat.*

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua tavoitetta asettaessaan kunnan on otettava huomioon 2 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetut tavoitteet. Mainitun momentin 1 kohdassa tarkoitettu nielujen aikaansaamien poistumien kasvamista koskeva tavoite on otettava huomioon myös, jos kunta asettaa suunnitelmassa poistumatavoitteita tai nieluja koskevia toimia. Jos kunta asettaa suunnitelmassa ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevia tavoitteita tai toimia, on otettava huomioon mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitettu tavoite.

Kunnan ilmastosuunnitelman hyväksyy valtuusto. Kunnan on seurattava suunnitelman toteutumista. Suunnitelma on otettava huomioon kuntalain (410/2015) 37 §:ssä tarkoitetussa kuntastrategiassa sekä 115 §:ssä tarkoitetussa toimintakertomuksessa.

Kunta voi laatia tässä pykälässä tarkoitetun suunnitelman myös yhdessä alueen muiden kuntien kanssa. Yhteisessä suunnitelmassa on oltava kuntakohtaiset tavoitteet ja toimet. Yhteinen suunnitelma hyväksytään kunkin kunnan valtuustossa.

Ympäristöministeriö voi myöntää kunnalle valtionavustusta tässä pykälässä tarkoitetun suunnitelman laatimista tai päivittämistä varten valtion talousarviossa osoitetun määrärahan puitteissa. Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001)."

Lain voimaantulon jälkeen kunnan ilmastosuunnitelma on hyväksyttävä ensimmäisen kerran viimeistään tämän lain voimaantulon jälkeen alkavan ensimmäisen valtuustokauden aikana. Jatkossa ilmastosuunnitelma on laadittava tai päivitettävä vähintään kerran valtuustokaudessa.

Ympäristöministeriö valmistelee parhaillaan opasta tukemaan kuntien ilmastosuunnitelman laadintaa. Oppaan on tarkoitus valmistua keväällä 2023. Hallitus on luvannut rahoitusta kuntien ilmastosuunnitelmien laatimiseen, mutta vielä rahoitusta ei ole mahdollista saada.

Rakennetun ympäristön lautakunta on kirjannut tavoitteisiinsa, että ilmastostrategian suunnittelu ja valmistelu aloitetaan 2023 ja varsinainen työ tullaan tekemään 2024. Samalla tulisi selvittää, onko ilmastosuunnitelmaa mahdollista tehdä naapurikuntien kanssa yhteistyössä. Siikajoki on ilmaissut kiinnostuksensa yhteiseen ilmastosuunnitelmaan.

Ilmastosuunnitelman ja ympäristöstrategian laadinnalle tulee varata talousarviossa määräraha. Koska työ ei lopu ilmastosuunnitelmaan laadintaan, vaan vaatii jalkauttamista käytäntöön, jatkuvaa päivittämistä ja seurantaa, tulisi kaupunkiin palkata ilmastokoordinaattori.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Mikkola-Riekkinen Leena

Päätösesitys Esitetään kaupunginvaltuustolle:

Annetaan valtuustoaloitteeseen johtava ympäristötarkastaja Aino Alatalon valmisteleva vastaus.

Todetaan asia aloitteena loppuun käsitellyksi.

Päätös Hyväksyi esityksen.